

Evaluace

Evaluace je proces systematického shromažďování a analýzy informací podle určitých kritérií za účelem dalšího rozhodování.

Evaluace škol jako subjektů se zabývá činnostmi jejich zaměstnanců jako kolektivu bez ohledu na odpovědnost jednotlivých zaměstnanců za realizaci těchto aktivit, s výjimkou ředitele školy. Jestliže se hodnocení zaměřuje na ředitele a přitom pokrývá všechny aktivity školy (včetně těch, jež sám ředitel ve skutečnosti nerealizuje) a výsledky se využijí ke zlepšení kvality dané školy, bude se tento proces považovat za evaluaci školy jako subjektu. Pokud však ředitele hodnotí školská rada, aby posoudila jeho činnost v oblasti hospodaření se zdroji a personálních otázek, jde o individuální hodnocení jednoho aktéra. Je to tedy v zásadě určení hodnoty, zhodnocení. Chceme-li uchopit pojem evaluace, pak jsou zásadními znaky:

- pravidelná strukturovaná práce s informacemi
- cílem evaluace je efektivní postupné řízené zlepšování organizace cíleným soustředěním zdrojů

Evaluace tedy musí splňovat určitá objektivní **kriteria**:

- je provedena správně metodicky,
- je prováděna pravidelně,
- je řízena podle předem stanovených kritérií,
- je použitelná pro rozhodování a další plánování

Evaluace a hodnocení

V praxi používáme pojem evaluace ekvivalentně pojmu hodnocení. Pokud bychom se nad pojmem hodnocení zamysleli, najdeme určité odlišnosti:

Hodnocení se častěji užívá v širších kontextech běžné školní praxe, např. hovoří se o hodnocení žáků, práce učitelů, apod.

Hodnocení může být realizováno dle rozdílných kritérií hodnotitelů. Hodnocení můžeme chápat jako všeobecný termín zahrnující všechny metody používané k hodnocení či posuzování výkonu jednotlivce, skupiny nebo programu.

Typy evaluace

Hodnotící subjekty mohou být podřízeny (místnímu, regionálnímu nebo ústřednímu) orgánu školské správy, do jehož působnosti spadá konkrétní škola. V takovém případě můžeme hovořit o externí evaluaci neboli o hodnocení, které provádějí osoby, jež se na činnosti hodnocených škol přímo nepodílejí. Již klasickým externím hodnocením školy jsou hodnocení Českou školní inspekcí nebo zřizovatelem, která se zaměřují hlavně na systém fungování školy jako celku.

Hodnocení však mohou rovněž provádět osoby nebo skupiny osob, jež se na činnosti školy přímo podílejí (např. ředitel školy, její pedagogičtí nebo administrativní pracovníci či žáci), nebo osoby, které jsou činností školy bezprostředně ovlivněny (jako je tomu v případě rodičů a příslušníků místní komunity). Všechny tyto aktéry můžeme souhrnně označit jako „**školní komunitu**“. V případě hodnocení, které provádí tato konkrétní skupina osob, a výhradně pro účely této srovnávací studie je použit termín interní evaluace neboli autoevaluace. Nevýhodou autoevaluace je možná neschopnost nadhledu při pohledu „zevnitř“ nebo ovlivnění osobními vztahy ve škole. Hodnocení může být proto také svěřeno nezávislým odborníkům. Jejich úkolem je navrhnout kritéria a postupy hodnocení a formulovat výsledný posudek. Svá zjištění poté předkládají instituci, orgánu nebo osobě či skupině osob, které odpovídají za jejich využití. Může to být buď složka orgánu školské správy, nebo subjekt, který je tomuto orgánu podřízen (v takovém případě odborníci provádějí externí evaluaci), anebo svá zjištění předávají řediteli školy či skupině osob působících v dané škole (tehdy se odborníci podílejí na interní evaluaci).

Evaluace / Hodnocení

<p>Interní (vnitřní)</p> <p>Škola (v rámci dané školy)</p>	<p>Externí (vnější)</p> <p>Česká školní inspekce MŠMT Krajský úřad Zřizovatel Externí firmy: Scio, PISA, Maturita, nanečisto</p>
<p>Cíle:</p> <p>Zjistit výchozí stav a vlastní potřeby pro plánování dalšího rozvoje Vytvářet a korigovat školní vzdělávací program</p>	<p>Cíle:</p> <p>Evaluační cíle jsou stanovovány zvnějšku, měřítko a kritéria jsou dána examínátorem nebo zadavatelem hodnocení</p> <p><i>Zvnějšku definované i prováděné</i></p>